

6. 40 LAT "SOURCES CHRÉTIENNES"
1942-1982

W ubiegłym roku minęło 40 lat od powstania znanej wydawniczej serii patrystycznej "Sources Chrésiennes". W ciągu tego czasu ukazało się 300 tomów pism Ojców Kościoła w tłumaczeniu francuskim z dołączonym prawie zawsze krytycznie opracowanym tekstem oryginalnym. Założycielem i projektodawcą serii był lyoński jezuita P. Victor Fontoynt /+ 1958/, który zaczął gromadzić wokół siebie patrologów i specjalistów ze starożytności chrześcijańskiej, pragnących wydawać w sposób krytyczny i nowoczesny teksty wczesnochrześcijańskie. Na zebraniu w 1941 r. w Lyonie, w którym wzięli udział m.in. Henri de Lubac, Pierre Chaillet, Henri Marrou, Stanislas Fumet, Gustave Bardy, zdecydowano, że projektowana seria otrzyma nazwę: "Sources Chrésiennes", w Lyonie prowadził ją będzie H. de Lubac, w Paryżu zaś J. Daniélou. Już w 1943 r. ukazał się mimo II wojny światowej jej pierwszy tom w opracowaniu J. Daniélou: Grégoire de Nysse, Contemplation sur la Vie de Moïse. W tym samym roku wydano jeszcze cztery tomy, m.in. jako tom II "Protreptyk" Klemensa Aleksandryjskiego w opracowaniu Claude'a Mondéserta, który w 1944 r. zostaje sekretarzem naukowym całej serii. Wkrótce do wydawanych francuskich przekładów patrystycznych zaczęto dołączać krytycznie opracowane teksty oryginalne: w 1945 po raz pierwszy tekst grecki /tom 8: Nicetas Stéthatos, Le paradis spirituel/, a w 1947 tekst łaciński /tom 19: Hilaire de Poitiers, Traité des Mystères/.

W celu zdobycia większego poparcia finansowego i moralnego w świecie patrystycznym oraz dla ułatwienia Sekretariatowi Wydawnictwa uzyskania osobowości prawnej, powstaje w 1956 r. Stowarzyszenie Przyjaciół "Sources Chrésiennes" /L'Association des Amis de "Sources Chrésiennes"/, które 4 lata później osiąga prawne uznanie państwowe, pozwalające na zbieranie składek, subwencji, darowizn i posiadanie własnego majątku.

Odtąd Stowarzyszenie: 1/ pokrywa znaczną część kosztów wydawniczych, 2/ wspomaga finansowo pracowników. Wydawnictwa opłacając koszty związane z dokumentacją materiałów /mikrofilmy, książki, fotokopie, delegacje/, 3/ dysponuje funduszem specjalnym na okolicznościowe potrzeby Wydawnictwa, 4/ organizuje co roku kilka konferencji naukowych i informacyjnych o Wydawnictwie, 5/ dwa razy w roku publikuje "Bulletin des Amis de Sources Chrétiennes" /1957-1981 ukazało się 45 numerów/, 6/ może reprezentować Wydawnictwo we wszystkich aktach prawnych, administracyjnych i finansowych. Do Stowarzyszenia należą stali członkowie, dobroczyńcy i fundatorzy, którzy zobowiązują się do płacenia rocznych składek / 70F lub 150 F, lub 600 F/ na jego adres /Association des Amis S.C., 29, rue du Plat, 69002 Lyon. C.C.P. 387510 E Lyon/. Na czele Stowarzyszenia stoi Rada Administracyjna /aktualnie: przewodniczący honorowi: H. de Lubac, A.Latreille; członkowie honorowi: kard.G.M.Garzone, kard. J.Ratzinger, R.Arnaldez, J.Guillet, X.d'Hauthuille, M.Jourjon, L.Lemaigre, + R.Proton de la Chapelle, J.Rougé; przewodniczący: J.Pouilloux; wiceprzewodniczący: J.Labasse, M.Pangaud; sekretarz: C.Mondésert; skarbnik: X.Fontoynt; członkowie: A.Audin, F.Bussini, L.Chaine, Y.Chotard, J.Courbier, G.Dagron, J.Fontaine, J.Gavoty, J.Glenisson, J.N.Guinot, L.Holtz, C.Kohler, M.Pérouse, J.Perrachon, B.Yon/.

W 1958 r. Wydawnictwo poszerza zakres wydawanych tekstów. Obok bowiem starożytnych pism patrystycznych rozpoczyna również wydawanie źródeł średniowiecznych i za staraniem G.Sortaisa oraz cystersów reformowanych publikuje zachodnie teksty monastyczne w serii: "Série de Textes monastiques d'Occident" /I jej tom: Aelred de Rievaulx /1110-1167/, Quand Jésus eut douze ans, oprac. D.Anselme Hoste i J.Dubois = 60 Sch/. Poszerza się nadal i konsoliduje Sekretariat Wydawnictwa, którego dyrektorem zostaje w 1960 r. Claude Mondésert, fundatorami zaś H. de Lubac i J.Daniélou. Niektórzy pracownicy Sekretariatu /R.Arnaldez, C. Mondésert i J.Pouilloux/ rozpoczynają w 1961 r. edycję /obok "Sources Chrétiennes"/ pararelnej serii zawierającej również grecki tekst krytyczny i tłumaczenie francuskie dzieł Filona Aleksandryjskiego, prekursora egzegezy patrystycznej

/Oeuvres de l'Alexandrin Philon/. Wydanie jubileuszowego tomu 100 /S. Irénée, Contre les Hérésies l.IV, 1965/, podobnie jak wcześniej tomu 50 /S. Jean Chrysostome, Huit Homéliees baptismales inédites, 1957/ obchodzą bardzo uroczyste w Lyonie, Paryżu i Rzymie.

Dzięki swej prężności i rozgłosowi Wydawnictwo uzyskuje w 1967 r. poparcie francuskiego Narodowego Centrum Badań Naukowych /Centre National de la Recherche Scientifique = CNRS/, które udziela mu pewnych subwencji finansowych, a do dyspozycji dyrektora Claude'a Mondéserta, mianowanego mistrzem poszukiwań naukowych /maître de recherche/, kilka nowych lokali i dodatkowych etatów. Podnosi to jeszcze bardziej znaczenie Wydawnictwa, którego Sekretariat dzięki dalszemu poparciu CNRS staje się w 1969 r. Instytutem Sources Chrésiennes /Institut des Sources Chrésiennes/ mającym działać w ramach Fakultetów Teologicznych Katolickiego Uniwersytetu w Lyonie. Wydawnictwo otrzymuje stałe miejsce /29, rue du Plat/ i wiele nowych pomieszczeń w budynkach uniwersytetu /ok. 600 m²: 10 biur, salę dokumentacji naukowej, pracownię z biblioteką patrystyczną, której księgozbiór liczy obecnie ok. 10 000 tomów, salę do ozytania mikrofilmów, lektorium i.t.d./. Pierwszorzędnym celem powstałego Instytutu jest utrzymanie, doskonalenie i rozwijanie wydawniczej Serii "Sources Chrésiennes" oraz prezentowanie starożytnych tekstów chrześcijańskich w sposób naukowy i nowoczesny, jak również prowadzenie naukowych badań patrystycznych. Na stałe jest w nim zatrudnionych 12 osób, które prowadzą administrację oraz korespondencję ze współpracownikami krajowymi i zagranicznymi, z wydawcami i konsultorami naukowymi, jak również z innymi instytucjami naukowymi /Institut de Recherche et d'Histoire des Textes dostarcza np. większość mikrofilmów różnych kodeksów starożytnych/ czy też równoległymi wydawniczymi seriami patrystycznymi, by organizować współpracę i bezużytecznie nie prowadzić dwukrotnie tych samych badań. Wydatki Instytutu pokrywane są zarówno z subwencji CNRS /opłaca 5 etatów/, jak również z dotacji Stowarzyszenia Przyjaciół "Sources Chrésiennes" i wydawcy Editions du Cerf. W skład aktualnego personelu

Instytutu wchodzi; fundator: H. de Lubac; przewodniczący: C. Mondésert; przewodniczący pomocniczy: L. Doutreleau; sekretarz generalny: M. Zambeaux; sekretarz dykcji: C. Gombervaux; członkowie: M. A. Calvet /CNRS/, M. Dupré La Tour /CNRS/, P. Faucon /CNRS/, M. L. Guillaumin /CNRS/, J. N. Guinot, L. Neyrand, M. Rousseau, /CNRS/, B. de Vregille.

Znaczenie Instytutu Sources Chrétiennes wzrosło jeszcze bardziej w r. 1976, kiedy to został formalnie włączony do Narodowego Centrum Badań Naukowych /CNRS/ jako jego ekipa zrzeszonych specjalistów-naukowców /Equipe de recherches associée = ERA 645 CNRS/. Gromadzi ona naukowców i specjalistów różnych dyscyplin, katedr i instytutów CNRS, którzy razem współpracują nad późnym antykiem i starożytnością chrześcijańską. Dzięki powstaniu ERA 645 Instytut nie tylko otrzymuje pełne poparcie i pomoc finansową ze strony CNRS, ale również uczestniczy w jego badaniach. Aktualnym przewodniczącym ERA 645 jest M. Luis Holtz profesor łaciny na Uniwersytecie Lyonskim i kierownik łacińskiej sekcji w Institut de Recherche et d'Histoire des Textes w Paryżu.

Naczelną postacią i duchem całego Wydawnictwa "Sources Chrétiennes" pozostaje Claude Mondésert, który gościł w Polsce w 1978 r. na zaproszenie Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL w Lublinie i przyczynił się w dużym stopniu do poszerzenia księgozbiorów w dzieła Ojców Kościoła w wielu polskich bibliotekach naukowych. Za swą pracę nad wydawaniem tekstów wczesnochrześcijańskich otrzymał w 1978 r. srebrny medal od francuskiego Narodowego Centrum Badań Naukowych, zaś od roku 1979 piastuje godność sekretarza Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Patrystycznych /Association Internationale des Études Patristiques = AIEP/. Swe pełne dorobku 40-lecie istnienia Wydawnictwo "Sources Chrétiennes" uczciło wydaniem 300 tomu: Jean Chrysostome, Panégryques de S. Paul, w opracowaniu P. A. Piédagnela.